

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

26 АПРЕЛЬ

№ 91-92
(1608-1609)
ШАНБА
1997 йил

КЕНГАШЛИ ЭЛ ТАРҚАМАС

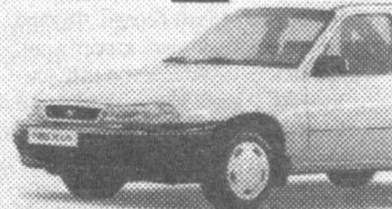
Кеча биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг саккизинчи сессияси ўз ишини тугатди

КИНОМАТ КЎЗУСИ

10-бет.

ҲОКИМ БОБО!
«НЕКСИЯ»
МИНИШ ЁМОНМИ

8-бет.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов 25 апрель куни АҚШнинг мамлакатимиздаги Фавкулудда ва Мухтор элчиси Стенли Туэмлер Эскудерони унинг илтимосига биноан қабул қилди.

Президент Ислон Каримов Ўзбекистон билан АҚШ ўртасидаги ҳар томонлама алоқалар тобора кенгайиб бораётганини қайд этар экан, ўзаро ҳамкорликнинг янада ривожланишида манфаатлар ва интилишлар муштараклиги муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади.

Сухбат чоғида Ўзбекистон ва Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликни ривожлантириш билан боғлиқ масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Қабул маросимида ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов иштирок этди.

(ЎЗА).

7-бет

ТАРТИБ ҚОИДА ҲАММА УЧУН БИР

«Халқ сўзи» газетаси, Наманган вилоят Давлат солиқ бошқармаси ҳамда вилоят ички ишлар бошқармаси қўшма рейди

12-бет

**ФРАНЦИЯГА
КИМ БОРАДИ?**

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ЙИҒИЛИШИ

25 апрель куни Вазирлар Маҳкамасида жорий йил биринчи чора-гида республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва мамлакатимизда амалга оширилаётган иқтисодий ислохотларнинг бориши тўғрисидаги масалага бағишланган мажлис бўлди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари, вазирликлар, давлат қўмиталари, концернлар, корпорациялар, уюшмалар, идора ва ташкилотлар раҳбарлари иштирок этди.

Мажлисни республика Бош вазири У. Султонов бошқарди.

Йиғилишда Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Ш. Фафуров, Бош вазир ўринбосари -- молия вазири Б. Ҳамидов, Марказий банк бошқаруви раиси Ф. Муллажонов мазкур масала юзасидан ахборот берди.

Мамлакатимизда 1997 йил инсон манфаатлари йили деб эълон қилинган. Шу боис ҳам ижро этувчи ҳокимият ва ҳўжалик бошқаруви органларининг фаолияти инсон манфаатларини рўйбга чиқариш борасидаги тадбирлар дастурини бажаришга қаратилмоқда. Шу йилнинг биринчи чорагида республикада ялли ички маҳсулот ҳажми 101,7 фоизга ўсди. Иқтисодиётдаги ижобий силжишларни мустаҳкамлашга эришилди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 104,2 фоизни, истеъмол товарлари 109,1 фоизни, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш 112,4 фоизни ташкил этди. Умумий инвестициялар ҳажми ўтган йилнинг тегишли давридаги қараганда 10 фоиз, жумладан, хорижий инвестициялар икки баравар ортди.

Нефтни қайта ишлаш, газ, рангли металлургия, машинасозлик, кимё ва нефть кимёси тармоқлари барқарор ривожланди. Ташқи савдо обороти 1,4 баравар, маҳсулотларни экспорт қилиш 1,3 баравар ўсди. Ташқи савдо балансида ижобий натижага эришилди.

Айни вақтда мажлисда кўпгина корхона ва қишлоқ ҳўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларнинг молиявий аҳволи кўн-гилдагидек эмаслиги таъкилланди. Ўсимлик ёғи, кирсовун, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, айниқса қишлоқ жойларда истеъмол бозорини тўлдирish талаб даражасида эмас. Айрим вилоятларда нақд пул эмиссиясини камайтириш борасидаги тадбирлар ҳамон кутилган натижани бермапти.

Қорақалпоғистон Республикаси ва бир қатор вилоятлар ҳўжаликларида техникани мавсумга тайёрлаш ишлари қониқарсиз экани танқид қилинди. Галла ўриш, озуқа йиғиштириш техникасини мавсумга тайёрлаш юзасидан ҳокимликлар, тегишли вазирлик, идора ва ташкилот раҳбарларига кўрсатмалар берилди.

Қашқадарё вилояти ҳокими О. Пармонов, Навоий вилояти ҳокими Х. Фафуров, «Ўзғўштеусаноат» уюшмаси раиси Х. Муталов йилнинг биринчи чорагида бажарилган ишлар хусусида гапирдилар. Мажлисда Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков сўзга чиқди.

Мажлисда муҳокама этилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

(ЎЗА).

«НАВРЎЗ, ЭКОЛОГИЯ ВА САЛОМАТЛИК»

Пойтахтдаги Ўзэксмарказда «Наврўз, экология ва саломатлик» мавзусида халқаро учрашув бўлди. Уни «Экосан» халқаро экология ва саломатлик жамғармаси Туркиянинг Ўзбекистондаги элчихонаси билан биргаликда уюштирди. Учрашувда республиканинг бир қанча вазирликлари, идоралари, банкларининг раҳбарлари, олимлар, хорижий давлатларнинг Ўзбекистондаги Фавқуллода ва Мухтор элчилари, ҳукуматга қарашли бўлмаган халқаро ташкилотларнинг вакиллари, хорижий бизнесменлар иштирок этди.

Учрашувни «Экосан» жамғармаси раиси Ю. Шодиметов очди. Марказий Осиё минтақасидаги атроф муҳитнинг ҳозирги ҳолати қатта ташвиш уйғотаётгани таъкилланди. Олдинги йилларда ҳўжалик фаолияти жараёнида ўйламай-нетмай ҳаво, сув ва тупроқнинг булғатилгани ҳозир бутун экология тизими таъсир кўрсатмоқда. Экология мувозанатининг бузилиши оқибатида аллергия касалликлари кўпайиб, аҳолида умумий иммунитет пайсанган.

Вужудга келган вазиятни соғломлаштиришга доир ишларда республикамизнинг жуда кўп давлат ва жамоат тузилмалари иштирок этмоқда. Халқаро таш-

килотлар ҳам ёрдам берапти. «Тоза сув», «Соф ҳаво», «ДАН-экосан», «СЭС-экосан» каби дастурлар, Оролбўйи аҳолисини кўллаб-қувватлашга мўлжалланган «Аспера» лойиҳаси ва бошқалар амалга оширилмоқда. Ҳозир республикада Наврўз арафасида бошланган экология ва саломатлик кунлари ўтмоқда.

Болалар, соғломлаштириш муассасаларининг санитария ҳолати алоҳида назорат остига олинган, хайрия тадбирлари ўтказилмоқда, ҳамма жойда ободончилик ишлари амалга оширилмоқда.

Нутқларда таъкилландигидек, халқ ҳўжалигининг барча тармоқларини экологик жиҳатдан хавфсиз ишлаб чиқаришга йўналтириш зарурати етилган. Атроф муҳитни ва аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш соҳасида сармоя билан боғлиқ бўлган янги минтақа ва республика лойиҳалари ҳамда дастурлари тақдим этилган. Уларни тайёрлашда олимлар, эколог мутахассислар, бизнесменлар, давлат тузилмалари ва жамоат ташкилотлари, халқаро экспертлар иштирок этган.

Учрашувда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари В. Чжен, Туркия Республикасининг Фавқуллода ва Мухтор элчиси Умур Опоидин сўзга чиқди.

ЎЗА мухбири.

АНДИЖОН -- ҶШ -- ҚАШҚАР

ТЕМИР ЙЎЛИ ҚУРИЛИШИ ВА АВТОМОБИЛ ЙЎЛИНИНГ ҚАЙТА ҚУРИЛИШИ МАСАЛАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН КЕНГАШ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Муҳтарам кенгаш қатнашчилари!

Барчангизни халқларимиз учун ўта муҳим бўлган масалани муҳокама этиш учун йиғилганингиз билан қутлашдан мамнунман.

Иқтисодий тараққиётда ишончли транспорт инфратузилмасининг аҳамияти беқиёсдир. Чунки темир йўллар ва автомобиль йўллари -- мамлакатларимиз ўртасидаги асосий юк ташиш воситаси бўлган муҳим, айрим ҳолларда эса ягона транспорт қон томирларидир.

Биз савдо қиладиган асосий шерикларимиз -- кўшни мамлакатлар Ўзбекистон ва Хитой билан транспорт алоқаларини яхшилаш муҳим стратегик йўналиш ҳисобланади.

Буюк ипак йўли бўйлаб йўлга қўйилган алоқа туфай-

ли қадим пайтлардан бери Шарқ ва Фарб халқлари ўртасида мустаҳкам савдо ва маданий алоқалар мавжуд бўлиб, бу алоқалар минтақамиз тараққиётига сезиларли таъсир кўрсатган. Бугунги кунда ҳам «Андижон -- Ўш -- Қашқар» темир йўли қурилиши ва автомобиль йўлини қайта қуриш билан биз қадимий ипак йўлини қайта тикляпмиз. Бу йўл бизга ташқи дунёга чиқишимиз учун кенг имкониятлар очиб беради ҳамда жаҳон иқтисодий тизимида тезроқ интеграциялашувимизга кўмаклашади. Шунинг учун мазкур лойиҳанинг амалга оширилиши, ҳақиқатан ҳам, тарихий аҳамият касб этади. У бизга келажак сари, XXI аср сари йўл очишимизга имконият яратади!

Бу ғояни амалга ошириш

кўп жиҳатдан сизларга, ҳамкорлигимизнинг дастлабки, тайёрлов босқичи қай даражада муваффақиятли ўтишига ҳам боғлиқ. Кенгашнинг барча иштирокчиларига ишлари самарали бўлишини тилайман. Барчамизнинг умумий саъй-ҳаракатимиз туфайли бу лойиҳа ишга туширилишига ҳамда биз мамлакатларимизни фаровонлик сари элтадиган «Андижон -- Ўш -- Қашқар» темир йўли очилишини гувоҳи бўлишимизга ишончим комил. Бу йўлда хаёлни ҳақиқатга айлантира оладиган шижоатимиз ҳамроҳимиз бўлсин!

Асқар АКАЕВ,
Қирғизистон Республикаси
Президенти.

ЕВРОПА ВА ОСИЁНИ БОҒЛОВЧИ КЎПРИК

25 апрель кунини Тошкентда Андижон -- Ўш-Қашқар темир йўли қурилиши ва автомобиль йўлининг қайта қурилиши масалаларига бағишланган халқаро кенгаш иш бошлади. Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков очди ва Президент Ислам Каримовнинг анжуман иштирокчиларига йўллаган табригини ўқиб эшиттирди.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг мамлакатимиздаги доимий вакили Холид Малик, Қирғизистон Бош вазирининг биринчи ўринбосари К. Нанаев ҳамда ХХР Коммуникация вазирлиги лойиҳалаштириш бошқармаси директорининг ўринбосари Гу Мин сўзга чиқдилар. К. Нанаев Қирғизистон Президенти А. Акаевнинг анжуман қатнашчиларига йўллаган табригини ўқиб эшиттирди.

Хитой, Япония, Жанубий Корея, Вьетнам, Украина, Грузия, Озарбойжон, Германия, Болгария, Руминия, Покистон, Эрон, Туркия ва Марказий Осиё давлатлари ҳамда БМТ, Жаҳон банки, Европа тикланиш ва тарраққиёт банки, «Тасис» дастури, Осиё тараққиёт банки каби нуфузли халқаро ташкилотлар вакиллари, шунингдек, хорижий давлатларнинг мамлакатимиздаги дипломатия вақолатхоналари раҳбарлари иштирок этаётган ушбу халқаро анжуманда Буюк ипак йўлини тиклаш, Марказий Осиё минтақасида юзага келган янги давлатларнинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви жараёнини жадаллаштириш мақсадида янги транспорт алоқаси тармоқларини вужудга келтириш билан боғлиқ масалалар кенг муҳокама қилинмоқда. Айниқса, қадимий Буюк ипак йўлини қайта тиклаш, яъни Марказий Осиё ва Хитой, Покистон Ҳиндистонни бир-бири билан боғлашда муҳим аҳамиятга эга бўлган

Тошкент -- Ўш -- Қашқар йўналиши ушбу халқаро кенгаш кун тартибидеги энг долзарб мавзу бўлди. Зеро, қадимда кўплаб мамлакатлар учун ягона алоқа тармоғи вазифасини ўтаган Буюк ипак йўлининг тикланиши Осиё билан Европани боғлайдиган ўзига хос кўприкка айланиш билан бирга, мазкур минтақалардаги давлатлар ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларнинг кенгайиши, қолаверса, тинчлик ва барқарорликнинг мустаҳкамланиши ҳам муҳим омил бўлади. Шу боис, айни пайтда автомобиль йўли билан бирга Андижон -- Ўш -- Қашқар йўналишидаги темир йўл магистраллини барпо этиш борасида ҳам талай ишлар амалга оширилмоқда. Хусусан, ўзбекистонлик ва қирғизистонлик мутахассислар ушбу магистрал қурилишининг жуғрофий, физикавий, техник томонларини ўрганиб, қўшма лойиҳалар ишлаб чиқмоқда.

Халқаро кенгаш иши мобайнида ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Қирғизистон Республикаси ҳукумати ўртасида «Андижон -- Ўш -- Саритош -- Иркештам» автомобиль йўлини ҳамкорликда лойиҳалаштириш, қайта қуриш ва фойдаланиш тўғрисидаги битим имзоланди.

Шунингдек, кенгаш йиғилишида «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акционерлик компанияси, «Ўзавтойўл» давлат ҳисдорлик концерни раҳбарлари ҳамда БМТнинг тараққиёт дастури мутахассислари, хитойлик ва қирғизистонлик вакиллари Осиё-Европа кўпригини барпо этиш борасидаги тадқиқотлари ҳақидаги ҳисоботлари тингланди.

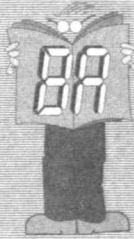
Анжуманда Бош вазир ўринбосари Р. Юнусов иштирок этмоқда.

Халқаро кенгаш 26 апрель кунини ўз ишини давом эттиради.

(ЎЗА).

РЕКЛАМА

ЭЪЛОЧЛАР

**Тошкент вилояти Давлат солиқ
бошқармаси огоҳлантиради:**

Бошқарма томонидан Зангиота туманида жойлашган «Улгуржи-савдо / бозори» худудидаги контейнер (вагон, савдо будка)лари инвентаризация қилиб чиқилиб, катта миқдордаги контейнерларнинг эгалари йўқлиги аниқланди.

Эгаси йўқ контейнерлар хатланиб «Эгасиз мулк» сифатида давлат ҳисобига мусодара қилиш учун Судга рўйхат тайёрлаб қўйилди.

Шу муносабат билан вилоят Давлат солиқ бошқармаси Зангиота «Улгуржи-савдо бозори» худудига контейнер қўйган барча юридик ва жисмоний шахсларни Зангиота тумани Давлат солиқ инспекциясига мурожаат қилиб, ўз контейнерларини ҳисобига қўйишлари лозимлигини билдиради.

Ҳисобига қўйилмаган контейнерлар «Эгасиз мулк» сифатида давлат ҳисобига мусодара қилинади.

Рўйхатга қўйиш ишлари 1997 йилнинг 1 июнигача амалга оширилади.

Мурожаат учун манзил:

Зангиота тумани, Эшонгузар кўрғони, Охунбобоев кўчаси, 23-уй (туман ҳокимияти биносида).

**"ТРАНС-СЕРВИС" ЛТД ФИРМАСИ
ҚУЙИДАГИЛАРНИ ПУЛ ЎТҚАЗИШ
ВА ВЕКСЕЛГА СОТАДИ:**

- ▶ ЮМЗ-6л (Украина) тракторлари.
- ▶ "ECONOMOS" фирмасининг (Австрия) клинли қайишлари:
профиллари: "О", "А", "Б", "В", махсус;
узунлиги 500 мм. дан 1000 мм. гача.
- ▶ Оқ ва рангли чойшаб, ёстиқ жилдлари (Евроандоза).
- ▶ "ИКАРУС" автобуслари, "ОЛТОЙ" тракторлари, "ЕНИСЕЙ" комбайнлари учун ёнилғи аппаратуралари.

"ТРАНС-СЕРВИС" ЛТД фирмаси ёнилғи аппаратуралари (ТНВД) ва КАМАЗ, МАЗ, (ЯМЗ-236), КРАЗ (ЯМЗ-235), БЕЛАЗ (ЯМЗ-240) автомашиналарини капитал таъмирлайди. Бунда Ярославль (Россия) шаҳридаги завод-тайёрловчи етказиб берадиган эҳтиёт қисмлардан фойдаланилади.

Капитал таъмирдан ўтган ТНВД ва пуркагичларнинг айирбошлаш фонди мунтазам мавжуддир.

Таъмир фондини топшириш шарт.

Бизнинг манзил:

Тошкент ш., Бектемир тумани, Ж. Остонов кўчаси, 40.
Тел.: (3712) 92-04-07, 90-26-71.
Тел./факс: (3712) 90-69-80.

"ЎЗТАДБИРКОРБАНК"НИНГ

1997 йил 1 январь ҳолатига

БАЛАНСИ

Активлар	минг сўм
1. Нақд пуллар	42652
2. Нақд чет эл валютаси	488
3. Вакиллик ҳисобларидаги маблағлар	346765
4. Берилган ссудалар, шу жумладан:	
- қисқа мuddатли	1069469
- узоқ мuddатли	5123
5. Асосий маблағлар	369882
6. Тугалланмаган қурилиш	256557
7. Бошқа активлар	954073
Активлар жами	3045009
Пассивлар	минг сўм
1. Устав ва резерв капитал	199235
2. Махсус фонди	17145
3. Депозитлар	1864242
4. Бошқа банклардан олинган ссудалар	308185
5. Банкнинг фойдаси	121843
6. Бошқа пассивлар	534359
Пассивлар жами	3045009

"ЎЗТАДБИРКОРБАНК"НИНГ

**1996 йил бўйича даромадлари ва
харажатлари ҳисоботи**

Банкнинг рўйхатдан ўтказилган
сони 37, 28.04.93 йилдан.

Манзил: Тошкент ш., С. Азимов кўчаси, 52.

Даромадлар	млн. сўм
1. Берилган кредитлар бўйича фоизли даромадлар	431,1
2. Қимматбаҳо қоғозлар билан амалиётлар бўйича фоизли даромадлар	11,0
3. Бошқа фоизли даромадлар	12,0
4. Фоизли даромадлар	307,0
Даромадларнинг жами	761,1
Харажатлар	млн. сўм
1. Ссудалар бўйича фоизли харажатлар	156,5
2. Депозитлар бўйича фоизли харажатлар	40,0
3. Қимматбаҳо қоғозлар билан амалиётлар бўйича харажатлар	0,6
4. Бошқа харажатлар	289,6
Харажатларнинг жами	486,7
Фойда/зарар	274,4

Фойда ва харажатлар тўғрисидаги мазкур ҳисобот аудиторлик фирмаси томонидан аниқланган. Фирма номи АЖ "Ўзбанкаудит".
Лицензия № 01001/72-сонли 1997 йил 28 январдан.

КўНГИЛ УЧУН АЙТДИК-ДА!

Биз бироз хафа бўлдик. Нима бало, ҳоким амакиларимиз Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси газетаси «Халқ сўзи»ни ўқишмайди?! Ёки уларнинг шунчалик вақтлари йўқмикан? Майли, газетамиз айрим туманларга 3-4 кун, ҳатто ҳафталаб кеч бераётгани сир эмас. Лекин ҳар қандай туман ҳокимининг столида кечикиб бўлса-да «Халқ сўзи»нинг янги сони туриши, табиий деб ўйлаймиз. Ахир, юртимизда рўй бераётган ўзгаришлар, ислохотлар амалга ошуви ҳақида, Президент фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари, Олий Мажлис қонунларидан бохабар бўлиш учун ҳам «Халқ сўзи»га кўз югуртишлари лозим-ку! Ҳоким газет ўқимаяпти деб нега бунча аюҳаннос солаясиз, деган фикрга келаётгандирсиз...

Ҳа, энди бизнинг кўнгимиз бироз оғриди-да. Бу гапни кўнгилик учун айтдик-кўйдик-да!

Агар чумчуқнинг кўзидай жойга фалон раҳбар писмадон ишни қилибди, бу ногўри, деб ёзсак -- дарҳол шу заҳоти ўша жойда номи тилга олинган «катта» кўнгилик қилади ёки чиройлигина расмий жавоб келади. Йўқ, биз бошқа нарса ҳақида гапирмоқчи эдик... Яъни, шу йилнинг 11 апрелида газетамизда «Ҳоким, «Нексия» минса нима қилади? Яхши бўлади» сарлавҳали мақола эълон қилинди. Ўқловдай ҳарфлар билан шу сарлавҳа биринчи бетда ҳам берилди. У ерда гапнинг лўндаси, ҳокимларимиз хизмат машинаси ГАЗ-31 дан кўра «Нексия»да юрсалар анчагина дуруст бўлиши айтилган эди. Айрим туманларимиз вилоят марказидан 200-250 чақирим узоқда бўлгач, ҳоким амаки юрадиган ГАЗ-31га қанча литр ёнилғи сарфланиши ҳақида гап борганди. Тўғриси, республикамиздаги ҳокимлар давлатнинг ҳамёнидан талонга бир кунда 15 тоннадан кўпроқ ёнилғи сарфлаши айтилган. Агар хизмат машина «Нексия»га алмаштирилса ёнилғининг тенг ярми тежалиши, эҳ-ҳей, яна қанчалаб ГАЗ-31 да юрган ташкилот раҳбарлари бебаҳо бойлигимиз «қора олтин»ни тежаш учун, «ташаббус» кўшишлари фараз қилинган.

Мана ҳамма ёқ жимжит. На Сариосиё, на Дехқонобод, на Томди, на Бешарик, на Қўшрабат на бошқа ... бошқа туманлар ҳокимлари ҳеч бўлмаса, кўнгилик учун бирор гап айтиб қўйишмади... Ваҳоланки, мазкур туманлар билан вилоят ҳокимияти оралиги оламжаҳон йўл. Ёнилғининг «шўрини қуритади». Очиги, ГАЗ-31да узоқ-узоқ йўлни узоқ-узоқ босиб ўтадиган раҳбарларимизнинг бир озгина аччиғини чиқарадиган гаплар ҳам берилган эди. Наҳотки, ҳеч бири газет ўқишмаган.

Мамлакатимизда «Нексия», «Дамас», «Тико» енгил машиналари ишлаб чиқарилапти. Бу бизнинг

ҲОКИМ БОБО!
«НЕКСИЯ» МИНИШ ЁМОНМИ
 («Халқ сўзи» 11 апрель, жума, 1997 йил сонини ўқимаган ҳокимлар бу сафар ҳам газетга қарамаса бўлади...)

фаҳримиз. Ўз автоуловларимизда салобат билан юриш эса бироз гурурли, бироз шавқли, бироз мақтангулик, хуллас, ўзини таниётган элнинг қадрлари ҳам кўринади, бунда. Ё гапимизга қўшилмайсизми?

Биродар, унда айтинг, мен ГАЗ-31 да юравераман, «Нексия» тўғри келмайди, денг. Мухбир ука, сиз хато ёзибсиз денг. Унда фикрингизни исботлаб беринг.

Айтишларича, жаннат неъматларининг еттидан бир қисми ерга, ердаги одамларнинг ҳаёт кечиришлари учун Аллоҳ томонидан инъом этилган экан. Она ер инсонни ардоқлаб, ҳамма бойликларини унга ҳада этиб келаяпти. Шу неъматлар билан тирикмиз, шу неъматлар билан ҳаётимиз завқли. Аммо ана шу юзлаб хил неъматлардан баҳраманд бўлиш учун ўзимиз меҳнат қилишимиз, ҳамма нарсани меҳнатимиз маҳсули сифатида истеъмол қилишимиз керак бўлади. Доно халқимиз «Меҳнатнинг нони ширини», деб бежиз айтмаган.

Пешона теримизнинг маҳсули бўлган турли хил мева, сабзавот, полиз маҳсулотларини тўрхалта кўтариб бозорлардан сотиб олган бошқа, полизу ишқом оралаб, сара меваларни узиб олиб, истеъмол қилган бошқа. Лекин ана шундай сеҳрли манзаралар қаторида катта-катта томорқа ерларига мол ва парранда учун фақат макка-жўҳори экиб қўйиб, ўзлари икки, уч килограмм помидор ёки картошка учун автобус кутиб, туман марказига қатнаётган қишлоқ одамларини ҳам кўрсангиз таъбингиз тирик бўлмайди-ми? Шўролар даврдан қолган бундай боқимандалик илллати айрим кишилар онгида ҳануз сақланиб қолган. Шу тоифа кишиларнинг хонадонларига кириб қолсангиз иқтисодий аҳоли анча ночор эканлигини кўриб, афсусланасиз. Давлат бериб қўйган тайёр томорқа ерларидан унумли фойдаланиш сара ноз-неъматлар яратиш, ўз дастурхонини тўкин қилиш, ортиқчасини шаҳар аҳолисига тортиқ этиб, қўшимча даромад олиш қийинми?

-- Йўқ, -- дейди Ўрта Чирчик туманидаги «Роватак» дехқон ва фермерлар уюшмасида яшовчи Ҳамида Саидамирова. -- Лекин яхши яшаш учун яхши

Майли, телефонларимизни берамиз, кўнгилик қилинг: 36-29-89. Олдин сиз тўғриси айтинг, ҳозирча газетанинг ўша сонини ўқимагансиз-а? Йўқса, бир нигоҳ ташланг. Давр ҳар биримиздан ватанимиз истиқлолини мустақамлаш учун бозор иқтисоди шароитида ўз бойлигимизни тежаб-тергашни талаб қилаяпти.

Бизга бироз оғир ботди. Матбуотга эътиборсизлик қилиш, қўл силтаб қўя қолиш, билиб билмаганга олиш яхши эмас. Биз ҳали бирортаям туман ҳокимини «Нексия»да юрибди, у мамлакатимиз саноати ютуғидан ифтихор қилади, деган гапни эшитмадик. Туманингизда «Нексия» да юриш учун шароит бўлмаса биз айбдор эмасмиз-ку. Ҳоким Сиз, ахир.

Биз шундай қилиш керак деб ҳеч кимни мажбурлаётганимиз йўқ. Фақат муҳтарам «Катта», бироз фикрлаб кўринг, таклифда буям. Агар сиз «Нексия»да юрсангиз шу баҳонада йўлларингиз ҳам яхшиланиб қолади. ГАЗ-31 дан кўра «Нексия» анча енгил бошқарилади. Ёзда қизиб кетсангиз, мажлисдан терлаб-пишиб чиқсангиз совут-

меҳнат қилиш керак. Биз ҳар йили ноябрь ойининг охири, декабрнинг бошида ҳаракат бошлаймиз. Ерларни тайёрлаб, полиэтилен плёнка билан ёпамиз. Тупроқ ҳарорати мўлжалга етгач, уруғ сепамиз. Парвариш қилишда ҳам эринмаймиз. Мана, бу йил 50 минг туп помидор етиштирягимиз. Ортиқча кўчатларни сотиб, тирикчиликка яратдик. Қолган кўчатларни ўз еримизга ўтқаздик. Кеч қузгача бозорда кўчат сотамиз.

-- Сара кўчат ундириш учун уруғ ҳам сара бўлиши керак-да?

-- 25 йилдан буён кўчат етиштириб келамиз. Уруғ ишончли бўлмаса меҳнатга куйиб қолиш ҳеч гап эмас. Шунинг учун уруғни ўзимиздан чиқарамиз. Қийин бўлса ҳам йўлини толяпимиз.

Ҳеч кимга сир эмас, жамоа хўжалигига, ишхонасига боқиманда бўлиб ўтирган одамнинг турмуши кўнгиликдагидай бўлавермайди. Фақат ҳаракат, меҳнатгина рўшноликка олиб боради. Шу ўринда яна бир мисол келтирмақчимиз.

-- Ўзим механизаторман, -- дейди шу қишлоқлик йўлдош Турдиев. -- Қарамоғимда тўққиз жон бор. Меҳнат қилмасак бўлмайди. Бу йил 30 минг туп қарам, 40 минг туп помидор кўчати етиштирдик. Ўзимизга керагидан ортиғини бозорга олиб чиқиб, сотдик. Кўриб турибсизлар, иккита участка олиб, ўғилларим учун уй солишни бошладим. Ишласак, меҳнат қилсак, икки-уч йилда ҳовли тўйи қиламиз. Қишлоқда қиш фаслида далада иш бўлмайди. Қишни печка олдида мудраб ўтқазимиз ҳам мумкин. Лекин ишлаб турганимиз мана ўзимизга яхши бўлаяпти. Тирикчилик учун курашимиз керакда.

Темур ҲАЙДАРОВ.

гичини бураб қўйинг яна ҳам кайфиятингиз кўтарилди, муздайгина. Очиги, ҳоким боболар, сиз ҳаммага ўрناق бўлишингиз, одамлар сиздан, андоза олишлари керак. Тўғри, дабдаба ва тўкин-сочинлик яхши, бироқ ҳамма нарса ўрнида бўлса, янаям гўзал. Майли, бошингизни оғритмоқчи эмасмиз.

Ҳокимлар! Ниятингиз юртимиз бойлигини асраш бўлса, ватанпарварлигингиз дилда эрса, тонна-тонналаб ёқилгини тутунга айланишида бевосита иштирок этаётганингизни тан олсангиз, туманингиз худудини «Нексия»да бир айланиб кўринг. Сўнгра, ҳайдовчидан сўранг... Қайсиси маъқул: ГАЗ-31 ми ёки «Нексия»ми? Кеча 600 чақирим юриб қанча бензин кетди... Бугун «Нексия» шу масофада қанча ёнилғи еди. У айтиб беради. Афсуски, сиз бир киши эмас. Шукур республикамизда туманлар кўп. Ҳокимлар ҳам. Агар ГАЗ-31 учун чўнтагингиздан пул сарфлаб ёнилғи сотиб олаётган бўлсангиз, бу бошқа гап. Жавобингизни кутиб:

Кўчқор НОРҚОБИЛ,
«Халқ сўзи» мухбири.

МЕҲНАТНИНГ НОНИ ҲАЛОЛ

ОЗИШ УЧУН ГИЁХЛИ КАПСУЛАЛАР.
ШАҲАР ДОРИХОНАЛАРИДАН СЎРАНГ.

"ФИГУРАТЪ"
КОМПАНИЯНИ
МАҚТУНКОР
ЭТАДИ.

Фигурини

OP / аджанта фарма лимитед

Хар кунини капсуласини қабул қилар экансиз, сиз ўз терингизни мусаффо қиласиз, гўзаллик ва майинлик бахш этасиз.

БЬЮТИ ПЛЮС

Сизнинг бардам ва гўзаллигингиз.

Шаҳар дорихоналаридан сўранг

OP / аджанта фарма лимитед

Эркаклар бақувват бўлиши керак

СТАМИНА

Шаҳар дорихоналарига мурожаат қилинг.

АПИФЕН

мушак оғриқларини қолдирадиган ишончли, самарали восита.

Кунига уч маҳал 1-2 таблеткадан.

Шаҳар дорихоналарига мурожаат қилинг.

OP / сурхон аджанта фарма лимитед

ЖУРНАЛИСТЛАР ДИҚҚАТИГА!

30 апрель соат 10.00да «Ўзбекино» давлат акционерлик компанияси мажлислар залида XII-Тошкент халқаро кинофестивалига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш юзасидан матбуот конференцияси бўлиб ўтади.

АПАЛЬГИН
АНАЛЬГИН -500 мг

анальгинлаштирувчи
ВОСИТА

Шаҳар дорихоналаридан сўранг

OP / сурхон аджанта фарма лимитед

Ўзбекистон телерадиокомпанияси Республика телевидениесининг жамоаси иқтисодий-ижтимоий кўрсатувлар студиясининг катта муҳаррири Б. Имомовга онаси

Мусаллам ХИДИРОВАнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Тил ва адабиёт таълими» ва «Преподавание языка и литературы» журналлари тахририяти жамоаси шу журналлар бош муҳаррири Раъно Толиповага ўғли

Баҳодир ТОЛИПОВнинг бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Мирзо Улутбек номидаги Тошкент давлат университети ва журналистика факультети жамоаси халқаро журналистика кафедраси мудири, филология фанлари доктори, профессор Файзулла Муминовга отаси

Абдулла МУМИНОВнинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

OP / аджанта фарма лимитед

ТРИДЦАТЬ ПЛЮС

Бардам ва тетик бўлишингиз учун

Шаҳар дорихоналаридан сўранг

АПКОСУЛ

гепатитдан ва сурункали ичкиликбозлиқдан жигар хасталанишидан сақлайдиган восита

Шаҳар дорихоналаридан сўранг

OP / аджанта фарма лимитед

Халқ сўзи

9 26 апрель

РЕКЛАМА

ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси "Фан ва тараққиёт" илмий-технологик комплекси 1997 йилда докторантурага композицион материаллар кимёси ва технологияси ихтисослиги бўйича 2 та ўринга ва аспирантурага полимерлар физикаси, композицион материаллар кимёси ва технологияси, юза кимёси, физикаси ва технологияси ҳамда машинасозликда материалшунослик ихтисослари бўйича 4 та ўринга

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Ҳужжатлар 1 сентябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун манзил: 700095, Студентлар шаҳарчаси, Мирзо Ғолиб кўчаси, 7А-уй, "Фан ва тараққиёт" комплекси.

Телефонлар: 46-39-28, 46-53-35.

Ишбилармонлар диққатига!

Республикада биринчи марта

Замонавий кичик-технология ва қишлоқ хўжалиги учун ускуналар

СОТУВ КЎРГАЗМАСИ
AGRO TECH - 97

Илгор технологияларни ўз кўзингиз билан кўриб танишишдек, ускуналарни танлашда тўғри хулоса қилиш ва унга эга бўлиш шартномасини расмийлаштиришдек бўлган камдан-кам имкониятни қўлдан бой берманг

Кўргазманинг ишлаш вақти:	13 май	14.00-18.00
	14, 15 май	10.00-18.00
	16 май	10.00-16.00

Кўргазма манзил: Тошкент ш., Амир Темура кўч., 107, **ЎЗЭКСПОМАРКАЗ, 4-навильони**

Кўргазма хомийлари: Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки

Кўргазма ташкилотчиси: **ЎЗИНВЕСТЛОЙИҲА** компанияси

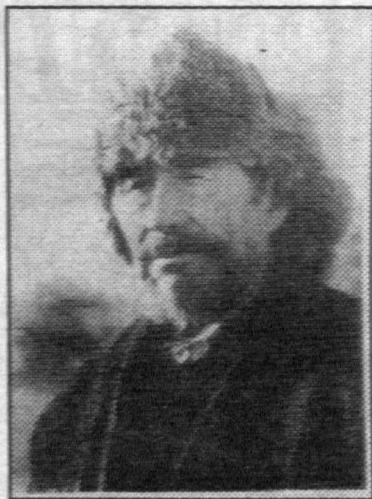
Мурожаат учун телефонлар: 33-63-43, 68-53-24. Факс: 40-66-41

МАДАНИЯТ

КЎГИРЧОҚ ТЕАТРИ -- КОНЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Қашқадарё вилояти давлат кўгирчоқ театри ижодий жамоаси бир ҳафта мобайнида «Муборакгаз» газ конлари бошқармасига қарашли «Кўкдўма-лоқ», «Зеварда», «Денгизкўла», «Уртабулоқ» каби конлар ишчи-хизматчилари учун турли хил мавзудаги спектакль ва концерт дастурларини намойиш қилди. Театр жамоасининг чиқишларини кончилар катта қизиқиш билан томоша қилишди.

ТАРИХ КЕЛАЖАКНИ ЯРАТАДИ

Кўҳна Шарқнинг гавҳари бўлмиш Бухороий шариф ҳадемай ўзининг 2500 ёшини нишонлайди. Ушбу санага бағишлаб Косон шаҳридаги 3-маданият уйи услубиunosлари «Тарих келажакни яратади» мавзуда адабий кеча ўтказишди. Унда шаҳардаги 5-ўрта мактаб ўқувчилари ўзлари тайёрлаган тарихий кўргазмалар, сахна асарлари билан иштирок этдилар. Тадбир сўнгида энг яхши деворий газеталар танлови ҳам бўлиб ўтди.

КЎШИҚ БАЙРАМИ

Яқинда Қоракўл туманида шаҳар ва қишлоқ маданият уйлариининг ёш бодий хаваскорлари ўртасида «Кўшиқлар байрами» кўрик-танловининг саралаш босқичи якунланди. Унда Янгибозор қишлоқ маданият уйи ходимлари Бахриддин Олтибоев, Норқул Рўзиев, орасингил Гулишрин ва Зулайхо Гадоеваларнинг чиқишлари томошабинлар оқиншларига сазовар бўлди. Саралаш босқичи якунларига кўра Янгибозор ва Оқунобобоев қишлоқ маданият уйлари ёш хаваскорлари вилоят кўрик-танловида иштирок этиш имкониятига эга бўдилар.

Ф. ЖУМАЕВА.

САХОВАТ

Яқинда Жиззах тумани ҳокимлиги ташаббуси билан туман маданият бўлими ҳамда Мағнавият ва маърифат жамоатчилик бўлими ҳамкорликда Шароф Рашидов номли ширкат хўжалигида яшайётган 6 та кам таъминланган оилалар фарзандларининг суннат тўйини ўтказди. Тўйда туман ҳокими Парда Шукуров, туман халқ таълими бўлими мудири Бахтиёр Шарофов ва қишлоқ оқсоқоллари тўй болаларга қимматбахо совғалар ва банкда ҳисоб рақами очилган омонат дафтарчаларини топширишди. «Жиззах гулдастаси» шулу ва рақс халқ ансамбли жамоаси эса жозибадор куй-кўшиқ, рақслари билан даврага файз киритишди.

М.КАРИМОВА.

ХАВАРЛАРИ

«Ўзбекино»да айни кунларда XII Тошкент халқаро кинофестивалига тайёргарликлар қандай кечмоқда? Компаниянинг фильмларни режалаштириш ва ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи Фарход МУСАЖОНОВ шу ҳусусда мухбиримизга куйидагиларни гапириб берди.

-- Ҳар бири бундан анжуманга яқинлаштираётти. Албатта, кўлами жиҳатидан улкан аҳамиятга эга бўлган ушбу нуфузли йиғинга жуда пухта

КИНОНИНГ КЎЗГҮСИ

ҳозирлик кўриш лозим бўлади. Шу кунларда идорамизда тайёргарликлар жуда қизгин. Мана, яқинда ўн нафардан зиёд вакилларимиз фестивалда иштирок этиши мўлжалланган хорижий давлатларда хизмат сафарига бўлишди. Улар ўша мамлакатлар кино арбоблари билан учрашиб, машҳур актёрлар, сценарийчилар ва режиссёрларни Тошкентга шахсан таклиф этиб келишди. Шунингдек, хорижлик ҳамкасбларимиз яратган, мазмунгояси фестиваль шиорига тўла мос тушадиган, бадий савияси юксак, томошабоп фильмларни ўша жойнинг ўзида кўздан кечириб, энг маъқулларини танлаб олиш вазифаси ҳам улар зиммасига юкланди. Шу кунгача вакилларимиз Миср Араб Республикаси, Туркия, Ҳиндистон, Покистон,

Япония, Малайзия каби қатор мамлакатларда бўлишди. -- Фестивалда МДХ давлатлари кино ижодкорлари ҳам иштирок этишадими? -- Ҳа, Россия, Озарбойжон, Қирғизистон, Арманистон, Грузия, Туркменистон, Қозғистон, Тожикистон каби бир қанча ҳамдўстлик давлатлари кино усталари ҳам ўзларининг янги фильмлари билан Тошкент кинофестивалига ташриф буюриши кўзда тутилган. -- Хўш, анжуманда бизнинг кино усталаримиз яратган қайси фильмлар намойиш этилади?

-- Сўнги икки йилда ишланган учта янги фильмни танлов комиссияси эътиборига ҳавола этдик. Улардан энг яхши деб топилгани фестиваль конкурсига тақдим этилади. -- Қайси фильмлар эканлигини билсак бўладими? -- Келинг... Бу нарса сир бўла қолсин. -- Сизнингча, фестиваль миллий ўзбек киноси учун нима беради? -- Ҳозир мустақиллик шарофати ила мамлакатимизда барча соҳаларда дунёвий алоқалар кенгайиб бораётти. Унинг самарасини эса ҳаётда кўриб турибмиз. Шундай экан, кино санъаткорларимиз ҳам ушбу жараъдан четда турмасликлари керак. Негаки, кино ўзининг туб моҳияти билан дунёвий санъат саналади. Биз кинофестиваль давомида чет

эллик ҳамкасбларимиз билан ўзаро тажриба алмашамиз. Бугун уларни қандай муаммолар ташвишлантираётти? Улар қайси мавзуларни долзарб ҳисоблайди -- шулардан воқиф бўламиз. Очиги, биз ҳам ўзимизни дунё киносининг кўзгусида кўрамиз. Шунингдек, ҳамкорликда фильмлар яратиш юзасидан келишиб олишимиз мумкин. Буюк Соҳибқирон Амир Темури юбилейи муносабати билан мамлакатимизда 12 та ҳужжатли, илмий-оммабоп фильмлар яратилган эди. Хорижий ҳамкасбларимизнинг ана шу кино асарлари ҳақидаги фикрлари ҳам биз билан биргаликда буюк аллома Имом ал-Бухорий ҳаёти ва фаолияти ҳақида ҳужжатли фильмлар ишлаш ниятимиз бор. Бу гапни бежиз айтаётганим йўқ. Чунки мустақилликка эришганимиздан сўнг, чет элларда биз билан ҳамкорлик қилишни хоҳловчилар анча кўпайди. Шахсан ўзим бир неча марта гувоҳи бўлдим, хорижий кино ижодкорлар менга, омадларингиз бор экан, ҳукуматингиз ва шахсан Президентингиз сизларга катта имкониятлар яратиб бераётти -- дея ҳавас билан гапиришди. «Халқ сўзи» мухбири Фафур ШЕРМУҲАММАД, ёзиб олди.

КИЗЛАР ГУРУНГИ ҲАЁ ПАРДАСИ КЎТАРИЛМАСИН

Биз Шарқ одоби, ўзбекиона муомала ҳақида жуда кўп гапиримиз. Ҳар нарса парда ортида, меъёрида бўлиши, айниқса, ёшлар тарбияси азалий удумларимиз, маънавиятимиз асосида олиб борилгани яхши. Очигини айтганда, миллатимиз қарашларига ёт одатлар ўсиб келаётган авлод руҳиятини чалғитади. Узликка дарз кетади. Табиийки, ҳар қайси миллат вакили бир қарашда ўзини тутиши, қолаверса, юриш-туриши, кийиниш одоби билан ажралиб туради. Шу ерда тўхтанг. Сизга савол... Бугунги айрим ёшларимизга (ҳатто катталарга ҳам) нигоҳ солиб, чиндан ўзбек фарзанди эканлигини англай оласизми? Нима демоқчи эканлигимизни тушунгандирсиз. Очиги, бу гапни ёзиш галати, шунчаки бир оддий фикр бўлиб туюлиши мумкин. Бироқ бунинг замирида бизнинг кўнгил кўзимиз кўрмаган, шууримиз англамаган оғриқ ётибди. Хуллас, мен шундай ўйга, қарорга келдим. Тўғри, одамнинг ташқи томонига қараб ички маданиятига баҳо бериш қийин. Аммо айрим ҳолатларни кўриб ёқа ушлайсиз, фикрингиздан қайтасиз -- йўқ бу тахлит тенгқурларимиз ва ёшларимизнинг ботинида

ўзбекиона, вазмин миллий маданият борлигига сира-сера ишонмайсиз. Эй, бор-е, менга нима деб кетаверишингиз ҳам мумкин. Лекин уларга қайси халқ фарзанди, қайси миллат, қайси динга мансуб инсонлар деб қаралса -- ич-ичингиздан зил кетасиз. Айтаверайми... Ҳатто мактаб ўқувчилари тиззадан юқорида калта юбка, ярим очик белкўйлак кийиб юрсалар, яна ўз қадди-қоматини атайлаб бошқаларга кўз кўзлаётган бўлса, пойтахтнинг барча гавжум жойларида тунни тонгга улаб кўнгилочарлик қилсалар, ўзларини ўзбек кизлари учун нақадар аянчли ҳол саналган чекиш-ичиш балосидан-да тиёлмасалар бунга нима дейиш мумкин? Қадимда улуғ отинларимиз, гўзал ва оқила аёлларимиз, ҳаёли кизларимизни эслайлик. Улар каби ислоний аъморларни бажариш кўлимиздан келмас экан, ҳеч бўлмаганда ҳаё ва ифбат пардасини юзимиздан сириб ташламайлик. Хўш, бугун балоғат ёшига етган кизларимизга мактабларимизда оила, ибод, муомала маданиятларидан қай йўсинда сабоқ берилаётипти. Уларнинг ота-оналари билан одоб-ахлоқ, кўча-куйда киз бола ўзини тутиши, иззат-ҳурмат ботида жиддий суҳбатлар олиб бори-

лаптими? Менимча, жуда кўп жойларда бу ишга эътибор берилмаяпти. Ота-она ҳаёт оstonасидан ҳатлаётган фарзанди келажаги, унинг кейинги турмуши учун қайгуриши керак-ку? Бунинг учун, менинг назаримда, оила — тарбия ўчоғи бўлиши лозим. Тўғри, ҳозир Тошкент шаҳрининг қай бурчида юрманг, айтиш жонизки, бачкана кийиниб, бешарм кўринадиган ёш кизларимизни кўлаб учратиш мумкин. Одам шуларни ўзбек кизи дейишга ҳам уялади. Бу ҳол-

улуғлиги унинг сирлилиги ва одобида деб ўйлайман! Насиба НОРМЕТОВА, ўқитувчи.

ХАТ ЙЎЛГА ЧОРЛАДИ

Анджон--Наманган катта йўли кенгайиши муносабати билан бу ховлининг бир қисми бузиб ташланганига роппа-роса 24 йил бўлди. «Сизларни ноумид қўймаймиз, тавон пули тўлаймиз», дея ваъдалар қилинганида Мамажон айни кучга тўлган, отаси эса қадди тик, меҳнат қилиб толиқмайдиган ёшда эди. Мамадали ота ўзига тегишли пулни ололмади дунёдан кўз юмди. Хажукуки ваъдабозлар, лоқайдлар, бюрократлар томонидан поймол этилган Мамажон бўлса иккинчи гуруҳ ногирони бўлиб қолди. Қоп-қора сочларига қиров кўнди.

СОҶОЛИГА ОҚ ТУШГАН МОЖАРО

Товон пулини ундириш учун ташкилотга-ташкилот қатнайвериш ҳолдан тойган, асаблари қақшаган Мамажон Мамадалиев яна раис ҳузурига бош уриб кирди.

-- Сиз янгисиз. 1973 йили 47 хўжалиқнинг ҳовли-жойи бузилиб, йўл кенгайтирилган эди. Қўш-ниларим бузилган жойлари учун товон пули олишди. Раҳматли отам билан мен...

-- Хужжатларни тайёр-ланг, -- чўрт кесди раис.

-- Ҳамма қоғозлар бор, -- кўнглида умид учкунлади Мамажоннинг.

-- БТИники борми? Бизга ўша ташкилотники керак.

Мамажон қайдасан Шаҳрихон деганича, олис кўшни туманга йўл олди. 13 кун деганида туманлараро техник инвентарлаш бюроси берган маълумотномани олиб келди. Хўжалиқ раиси О. Охунов орадан йигирма кун ўтказиб, ушбу масалага аниқлик сўраб, туман деҳқончилик саноат уюш-маси раиси О. Турсуновга хат йўллади. Мазкур ташкилот мутахассислари бу сафар масалага жиддий қарадилар. Улар 1973 йилги нарх бўйича Мамажонга 5267 сўм, отасига ҳам шунча миқдорда пул тегишли

эканлигини, ҳозирга келиб ана шу пулни миқдори 272747 сўмга тўғри келишлигини хужжатлар асосида кўрсатиб бердилар.

-- Бўлмайти, муддати эскириб ўз кучини йўқотган, -- «хуқм» чиқарди раис.

Раиснинг амри вожиб бўлди. Мамажоннинг ўз ҳақини «ўзбекчасига» илтимос қилиши, ўнлаб ташкилотларнинг ҳафталаб ўтказган текшириш якуналари ҳулосалари, маҳалла аҳлининг гувоҳлик-лари тахлам-тахлам қоғозлар уюми қатларидан ўрин олди.

Жаноб раис кўпчилик фикри билан ҳисоблашишни ўзига эп кўрмади. Ўжарлик, кибри-ҳаво ҳақиқатдан юқори кўйилди. Иш судга кўчди. Раис бу сафар ҳам ўз билганидан қолмади. Судга қуйидаги расмий хатни юборди:

«Улғубек» номли жамоа хўжалиги бошқаруви жамоа хўжалиги ўраида яшовчи фуқаро Мамажон Мамадалиевнинг даъво хатига асосан туман агрохизмат уюшмаси мутахассисларининг тузган далолатномасини Гражданлик Кодексининг даъво муддати тўғрисидаги бандига асосан муддати ўтганлиги муносабати билан тасдиқлаш имконига эга эмас.

Бошқарув раиси
О. ОХУНОВ».

Суд эса ўзининг ҳулосасини айтди: «аризачининг талаби қаноатлантирилсин. Даъво муддати узрли деб топилсин».

-- Хайрият, -- елкасидан тоғ қулагандек бўлди Мамажоннинг. -- Ниҳоят пулни оладиган бўлдим.

-- Ҳақиқат қарор топгани яхши бўлибди, -- дедик хўжалиқ раиси Орифжон Оху-

новга. -- Эҳтимол у бу пулга уй-жой курад ёки тўй қилиб элга ош берар.

Раис кулимсиради. Сўнг деди:

-- Аризачи яна судга мурожаат қилиши керак. Суд пулни тўланглр деса, бу бошқа гап.

Ноҳақликларнинг залворли юкидан эзилган, тик қадди букилиб қолган, бош урмаган маҳкамаси қолмаган Мамажоннинг олдига яна бир янги тўсиқ пайдо бўлди.

Раиснинг талабига кўра у яна судга мурожаат қилиши керак. У ердагилар масалани қанча муддатда кўриб чиқишади?

Мамажоннинг қўллари қалтираб, кўзларига мунг чўқди. Титроқ овоз билан деди:

-- Отам-ку ундирилмаган-ди бу пулни. Ишқилиб мен... Худо сақласин...

Одилжон
ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ҚОЙИЛ!

«ТЕМУРМАЛИК»... МЎККИЛАРИ

Шўрчи туманидаги «Темурмалик» кичик корхонаси жамоаси, асосан, мол терисини ошлайди, сўнгра ундан чарм тайёрлаб, кундалиқ эҳтиёж учун зарур бўлган ҳар хил буюмлар тикади. Корхона бултур икки миллион сўм даромад қилган эди. Жорий йилда эса бу кўрсаткич янада ортиши кутилмоқда.

Корхона раҳбари Амир Қулматов икки йил аввал тумандаги чармгарларни бир жойга тўплаб: «Шундай-шундай, терини мен топаман, ишни сизлар қиласизлар. Маҳсулотни ҳам ўзим сотаман, шартнома

ҲАМКОРЛИК

МИНГДАН МИЛЛИОНГАЧА

Ўтган йили Косонсойдаги уй меҳнати фабрикаси билан Туркиянинг ИТАКО фирмаси ҳамкорлигида КАСМИР -- ДИРЕ кўшма корхонаси ишга туширилганда шаҳарликлар бу янгиликдан ниҳоятда хурсанд бўлганди. Сабаби, ана шу самарали ҳамкорлик туфайли 2,5 миллион АҚШ доллари ҳажмида чет эл инвестицияси кириб келган, 80 дан зиёд одам иш билан таъминланганди. Бугун кўшма корхона йилига 300 минг дона терини қайта ишлаш қувватига эга. Бу ерда тайёрланаётган 25 турдан зиёд маҳсулотнинг деярли 80 фоизи чет элга экспорт қилинмоқда. Ўртача йиллик да-

ромад эса 5 миллион АҚШ долларини ташкил этмоқда.

Яқинда эса яна битта кўшма корхона курилиши бошлаб юборилди. Уни шаҳардаги шойи тўқиш фабрикаси билан Туркиянинг ТИФАШ фирмаси ҳамкорлиқда бунёд этмоқда. Бош пудратчи Туркиянинг АТТ фирмасидир. Курилишнинг монтаж ишларини эса Косонсойдаги 147-механизациялашган кўшма колонна олиб бормоқда. Корхона ишга туширилгач, йилига 100 минг АҚШ доллари атрофида даромад олиш кўзда тутиляпти.

Ҳ. ЭРГАШЕВ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

Бухородаги «Гуфих -- Иби Сино» кўшма корхонаси маҳсулот бера бошлагандан буён дори-дармонларни хориждан келтиришга бўлган талаб бирмунча камайди.

СУРАТДА: корхона ишчиси В. Лебедева.

Ҳ. ҚУРБОНИЙ
олган сурат.

ИҚТИСОДИЙ ЎҚУВ

ҲИСОБ-КИТОБ САБОҒИ

Қишлоқ хўжалиқ идораларида хизмат қилаётган бош мутахассисларнинг ижтимоий-иқтисодий, ҳуқуқий билим савияларини давр талаблари даражасида ошириш мақсадида Дўстлик тумани ҳокимлигида қисқа муддатли ўқув машғулотлари ўтказилмоқда. Дастлабки ўн кунликда ҳосилотлар, ҳисобчилар, иқтисодчилар қатнашдилар.

Прокуратура, солиқ, молия, банк, суғурта муассасаларининг масъул ходимлари бозор муносабатлари шароитида бугун долзарб бўлиб турган шартномаларнинг бажарилиши, дебитор ва кредитор қарзларни камийтириш йўллари, ҳисоботларни ихчамлаштириш, пенсия-нафақа тўловларини такомиллаштириш, сарф-харажат, суғурта масалаларида мутахассисларга амалий иш юритиш йўлларини ўргатдилар.

Н. ҲАЙИТБОЕВ.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ

ЭСКИРСА АЛМАШТИРИЛАДИ

Қоғоз пуллар кўп муомалала бўлавериш эскиради, айрим ҳолларда тасодифан йиртилиб кетади. Уларни қандай ва қаерда алмаштириш мумкин?

З. Усмонов, Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг Эмиссия-касса операциялари департаменти ходимларининг бизга берган маълумотларига кўра, мамлакатимиз ҳудудида, жумладан, Тошкент шаҳрида барча Марказий ва тижорат банк бўлимларига зарарланган (оловда куйган, йиртилган, кимёвий моддалар тўкилган ва ҳ.к.) пул бирликларини қабул қилиш, уларни муомалага яроқли бўлган пул бирликларига алмаштириш қоидалари тўғрисида тегишли йўриқномалар берилган.

Фуқаролар ўзлари яшаб турган туманларда фаолият

кўрсатиб келаётган банк бўлимларига эскирган, йиртилган ёки оловда куйган пулларини алмаштириб бериш учун мурожаат қилишлари мумкин. Агарда банк ходими пул билетларини тўловга яроқлилик ҳолатини аниқлашда қийналгудек бўлса, уларни экспертиза қилдириш учун Марказий банкнинг Тошкент шаҳар бош бошқармаси ҳисоб-китоб-касса марказига юбориши керак.

ИНСОН МАНФААТИ УСТУВОР

Ўзбекистон Муаллифлик ҳуқуқини ҳимоя қилиш давлат агентлиги, Америка Қўшма Штатларининг Ўзбекистондаги ЕВРО-ОСИЁ жамғармаси Республика банклар ассоциацияси қошидаги «Банкинформрейтинг» компанияси ҳамкорлиқда Тошкент Давлат юридик институтида муаллифлик

ҳуқуқи масалалари ва уни ҳимоя қилиш мавзусида ўқув семинари бошланди. Семинарда жаҳон иқтисодиёт ва дипломатия университети, ТошДУ юридик факультети, Тошкент Давлат юридик институти ўқитувчи, аспирант, талабалари ҳамда амалиётда ишлаётган ёш ҳуқуқшунос мутахассислар так-

лиф қилинган. Тўрт кунлик семинарда тингловчилар республикамизда муаллифлик ҳуқуқи қонунчилиги, уни таъминлаш йўллари, муаллифлар ҳуқуқларини ҳимоя қилишда ҳуқуқшуносларнинг роли ва вазифалари, халқаро муаллифлик ҳуқуқида давлатимизнинг тўтаган ўрни ва бошқа масалаларга оид мавзуларда қизиқарли, илмий, амалий маърузалар тинглайдилар.

О. БЕКМУРОВА.

Халқ сўзи

26
апрель

12

**МИЛЛИОНЛАР
СЕВГАН ҲИЙИ**

Шу кунларда Францияда футбол бўйича XVI жаҳон чемпионатига тайёргарлик кўриш ишлари авж паллага кўтарилди. Сўнги маълумотларга кўра келаси йили ушбу мамлакатга 2,5 миллион мухлис ташриф буюриши кўтилмоқда. Бу ўтган йили Олимпиада ўйинларини кузатиш учун Атлантага йиғилган спорт ихлосмандларига нисбатан қарийб 990 минг нафар кўпдир.

ҳисобидан устун келди ва очколар бўйича индонезияликларга тенглашиб олди. Эртага гуруҳда тўртинчи учрашув ўтказилади, яъни Камбоджа ва Индонезия терма жамоалари ўзаро куч синашади. 9 май куни сафарда Яман терма жамоасига қарши майдонга ту-

саралаш босқичлардаёқ баҳслардан чиқиб кетган. 1956 йилдан буён қитъа биринчиликларида қатнашаётган Камбоджа терма жамоаси ҳам доим кучлилар соясида қолиб келган. Фақат 1972 йилги қитъа чемпионатида Камбоджа учинчи ўрин учун баҳсда пенальти

мамлакатлари сирасига киради. Индонезия чемпионатининг олий лигасида 18 та жамоа қатнашади. Индонезия қитъа чемпионатларида 1968 йилдан буён қатнашиб, фақат ўтган йили финал босқичига йўлланма олди. Умуман олганда Индонезия жиддий рақибдир. Ўзбекистон ва Индонезия терма жамоалари ҳали бирор марта бир-бирига қарши майдонга чиқмаган. Улар ўртасидаги биринчи учрашув 1 июнь куни Жакартада бўлади. Жавоб учрашуви эса 20 июнда Тошкентда ўтказилади. Шунингдек, терма жамоамиз 25 майда Камбоджани, 13 июлда Яманни қабул қилади. Камбоджа билан жавоб учрашувини вакилларимиз 29 июнь куни ўтказди.

Мутахассислар иккинчи босқичга Саудия Арабистони, Эрон, БАА, Япония, Хитой, Корея, Ироқ, Кувейт ва Катар терма жамоалари чиқишини башорат қилишган эди ва айни кунда Саудия Арабистони, Катар жамоалари бу вазифани деярли ўдалаб қўйишди.

Иккинчи босқичга йўлланма олган ўн та гуруҳ голиблари икки гуруҳга бўлиниб, дастлабки икки ўрин учун баҳс олиб боришади. Шундан сўнг тўрт жамоадан учтаси ўзаро учрашувлардан сўнг Францияга йўлланма олади, омадсиз тўртинчи жамоа эса Оксания минтақаси голиби билан учрашувда бахтини қидиради.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ФРАНЦИЯГА КИМ БОРАДИ?

Ҳа, дунё аҳли эътиборини кенг миқёсда ўзига жалб этиш борасида футбол бўйича жаҳон чемпионати каби ҳеч бир спорт мусобақаси ёки воқеа Ер юзиде йўқ. Бунинг Францияда ўтказиладиган жаҳон чемпионатини ёритиш учун шу кунгача турли мамлакатларнинг 100 га яқин телекомпанияси, 150 та радиостанцияси, турли газета ва журналларнинг 10 минг нафардан ортиқ журналистлари томонидан рўйхатдан ўтказишга буюртма берилганлигидан ҳам билса бўлади. Улар учун Францияда 750 та меҳмонхона ҳозирлаб қўйилмоқда. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда, телетомошабинлар аудиторияси 4 миллиард (!) кишини ташкил этади. Бундай катта аудитория саҳнасида чиқишнинг ўзи ҳар бир мамлакат учун олий шараф. Бу, айниқса, дунё миқёсига чиқишга уринаётган ёш мамлакатлар, ҳусусан, Ўзбекистон учун гоёт муҳимдир. Кўксиде миллий гурури, Ватанга муҳаббати бутун ва қалби юрт қайғуси билан ёнаётган ҳар бир ҳамюртимиз хоҳ у футболга мухлис бўлсин, бўлмасин, Ўзбекистон миллий терма жамоасини ана шу катта аудитория саҳнасида кўришни жуда жуда истади. Бугун миллионлаб юртдошларимиз яна санокли кунлардан сўнг биринчи марта жаҳон чемпионатининг саралаш баҳсларига киришадиган миллий терма жамоамизнинг Францияга элтар йўлга чиқишига илҳақ кўз тикиб турибди. Бу чиройли сўзлар эмас, бор гап. Ахир қайси бир инсон ўз юрти, Ватанининг иқболи баланд бўлишини истамайди дейсиз. Ашаддий футбол мухлисларимиз миллий терма жамоага жалб этилган ҳар бир футболчининг имкониятларини минг чиғирқдан ўтказмоқда. Уларнинг дилига бугун икки сўз сизга, бир сўз эса кам. Қалбига таскин берувчи маълумотларни матбуот нашрларини титкилаб қидиради, ҳар бир кичик хабар ҳам унинг назаридан четда қолмайди ва барибир қониқмайди. Иложим бўлса-ю, ўзи майдонга чиқиб тўп тепса ва «Мана сенга Франция» дея футболчиларга йўлланмани нақд қилиб бериб, «Энди нима қилсаларингиз ҳам уларнинг

гиз биласизлар, бизга шунинг ўзи старли» дея қалбига тинчлик бермаётган хавотирлардан елкасидан тоғ ағдарилган каби мустасно бўлса. Биз бу сатрларни бежизга газетага олиб чиқмаяпмиз. Миллий терма жамоамизнинг жаҳон чемпионати саралаш баҳсларига киришиш кунлари яқинлашган сайин кўпга мухлислар, юртпарварлар тахририятимизга мурожаат қилишиб, «Бизнинг дил сўзларимизни футболчиларимизга, уларнинг мурабийларига, мутасадди раҳбарларга айнан шу тарзда етказинг, шоядки эҳтиросларимиз уларнинг зиммасидаги масъулиятни янада оширишга хизмат қилса» дея илтимос қилишмоқда.

Миллий терма жамоамиз қатнашадиган Осиё қитъасининг 5-гуруҳ аъзолари имкониятлари ҳақида тўхталадиган бўлсак, мутахассислар кейинги босқичга бериладиган ягона йўлланма учун асосий баҳс Ўзбекистон ва Индонезия терма жамоалари ўртасида боради, деб тахмин қилишганди. Зеро, ҳар икки жамоа ўтган йили Осиё чемпионатининг финал босқичида қатнашган эди. Гуруҳда шу кунгача ўтказилган учта учрашув мутахассисларнинг бироз адашганлигини кўрсатди. Аввалига Индонезия терма жамоаси ўз майдонида Камбоджани 8:0 ҳисобида мағлубиятга учратиш ишончини оқлади. Рокки Путирэйнинг 3 та, Ансиари Лубис ва Рони Вабианининг 2 тадан тўп муаллифи бўлганлиги дарҳол уларни гуруҳ баҳсларининг бўлғуси юлдузларига айлантириб қўйди. Бироқ бир ҳафтадан сўнг Индонезия пойтахти Жакарта шаҳридаги 110 минг томошабинга мўлжалланган стадионда ўтказилган Яман терма жамоасига қарши ўйинда уч тўпурар ҳам дарвозага «йўл топишолмади». Учрашувнинг дуранг (0:0) натижа билан тугаши яманликларнинг ҳам йўлланма учун жиддий даъвогарлик қилишини кўрсатди. Ўтган яқинба кунни Яман терма жамоаси сафарда иккинчи ўйинни ўтказиб, Камбоджа жамоасидан 0:1

шадиган бизнинг жамоамиз эса айни кунда Германияда тайёргарлик машғулотларини ўтказишяпти.

Яман терма жамоаси 1972 йилдан, яъни Таиландда ўтказилган бешинчи Осиё чемпионатидан буён қитъа биринчилиги баҳсларида қатнашиб келади. Жамоа бирор марта на қитъа чемпионати, на Осиё ўйинларининг финал босқичида қатнашган эмас, балки

бўйича таиландликларга ютқазиб қўйган. Айни кунда ҳар икки мамлакат Осиёнинг футбол ривожланмаган давлатлари сирасига, яъни учинчи тоифага киради. Гарчи шу кунларда мамлакатда 3 мингта футбол клуби рўйхатта олинган, 100 мингдан зиёд киши футбол билан шуғулланаётган бўлса-да, Индонезия ҳам Осиёнинг футбол энди ривожланаётган иккинчи тоифа

ЁН ДАФТАРИНГИЗГА

КўПРОҚ ЗАВҚ ОЛАЙ ДЕСАНГИЗ...

Қадрли футбол мухлислари! Миллий терма ва жамоамиз жаҳон чемпионатининг саралаш баҳсларига киришиши муносабати билан Ўзбекистон шу кунгача нечта расмий учрашувларда қатнашган, нечасида ютгану, қанчасини бой берган, тўпурарлар ким қабилдаги саволларга дуч келишингиз табиий. Қуйидаги статистик маълумотларни ён дафтарида сақлаб борсангиз, у сизнинг футбол учрашувларидан янада кўпроқ завқ олишингиз учун ёрдам беради.

Ўзбекистон миллий терма жамоаси шу кунгача 16 та терма жамоага қарши 30 та расмий учрашувда тўп сурган. Унинг 15 тасида галаба қозониб, 4 та учрашувда дурангга эришган. 11 та учрашув рақиблар галабаси билан якунланган. Умумий тўплар нис-

бати 60:40. Терма жамоа сафиде энг кўп марта майдонга тушган Улугбек Рўзимовдир (22 та ўйин). Ф. Магомедов 20 марта, А. Абду-

раймов, И. Шарипов, Н. Ҳасанов 19 мартадан терма жамоа ўйинида қатнашган. Тўпурарлар баҳсида А. Абдурайимов (11 та гол), И. Шквинин (11 та), Ш. Мақсудов (8 та), М. Қосимов (6 та), Р. Дурмонов (3 та), С. Лебедев (3 та), Н. Ҳасанов (3 та) олдинда боришяпти.

Миллий терма жамоамизнинг 1992-1997 йиллар (20 апрелгача) давомидаги барча расмий ўйинлари таснифи эса қуйидагича:

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н
1. Болгария	1	-	1	-	0:0
2. Венгрия	1	-	-	1	2:3
3. Гонконг	1	1	-	-	1:0
4. Қозоғистон	3	1	1	1	2:2
5. Қирғизистон	3	3	-	-	12:2
6. Корея	1	1	-	-	1:0
7. Малайзия	1	1	-	-	5:0
8. Нигерия	2	0	0	2	2:4
9. БАА	2	-	-	2	2:6
10. Хитой	2	2	0	0	6:2
11. Саудия Арабистони	1	1	-	-	4:1
12. Сурия	1	-	-	1	1:2
13. Тожикистон	4	1	2	1	8:7
14. Таиланд	1	1	-	-	5:4
15. Туркменистон	4	3	-	1	9:2
16. Япония	2	-	-	2	0:5
Жами	30	15	4	11	60:40

Демак, жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинлари дастлабки босқичдан сўнг бу рўйхат яна учта жамоа номи билан бойийди.

ЖАВОБ БЕРАМИЗ

АГАР ҚОН БОСИМИНГИЗ КАМ
БЎЛСА

Қон босимининг пастлиги гипотония деб аталади. Наслдан-наслга ўтиши тиббиётда исботланган. Гипотония хасталиги ўтиш соғлом кишиларда кузатилиши (болалик ва ўсмирлик даврида, иссиқ иқлим шароитларида, спорт билан шуғулланувчи кишиларда) шунингдек, ўпка сили, ошқозон-ичак, жигар ва эндокрин тизими хасталиклари билан бирга давом этиши мумкин. Артериал босим турли инфекциялар таъсирида пасаяди. Шифокорларнинг кузатишларича: пневмония (зотилжам), миокард инфаркт, ревматизм оқибатида келиб чиққан юрак касалликларида қон босими вақтинча паст бўлиб туради.

Юқоридагилардан ташқари, киши чарчаганда ҳаво ўзгаришдан бурунроқ қон босими вақтинча пасайиши мумкин. Асаб ва эндокрин тизимлари фаолияти бузилиши туфайли томирлар тонуси пасайганда гипотония алоҳида касаллик сифатида пайдо бўлади. Олимларнинг таъкидлашича, ҳозирги вақтда нейроциркулятор ҳолати гипотонияда кўп учрайди. Бунда одам тез чарчайди, боши оғрийди ва айланади,

бекуватлик, уйқусизлик ва кўп терлашдан нолийди, тажанглашади, баъзан бармоқлари увушиб қолади, юраги ўйнайди ва юракда оғриқ сезади. Айниқса, ўтирган ердан бирдан турганда, боши айланади, кўзи қорангулашади.

Асабнинг қаттиқ бузилиши, вақтида дам олмаслик, уйқуга сурункали тўймай юриш, камҳаракатлик артериал босимнинг пасайишига олиб келади. Бу ҳолда даволаниш учун меҳнат ва дам олишни тўғри ташкил этиш, жисмоний тарбия, спорт билан шуғулланиш, тоза ҳавода кўпроқ бўлиш лозим. Шунингдек, бемор наъматак, буймодарон каби шифобахш гиёҳлардан дамлама, қайнатмалар ичиб туриши, узум, майиз, ёнғоқ, хом ерёнғоқ каби дармондорига бой меваларни кўпроқ истеъмол қилишлари тавсия этилади.

Хуллас, ўз ишини яхши ташкил қилган, жисмоний иш ёки бадантарбия билан мунтазам равишда шуғулланувчи ва тўғри овқатланувчи одамлар бу касалликларга дучор бўлмасликлари мумкин.

С. МУҲАММАДИЕВ,
доцент.

ОЧИҒИ, АЙРИМЛАР БУНГА ИШОНИШМАДИ

ХУСУСИЙ ШИФОХОНА

Сўнгги йилларда бозор иқтисодиётининг қонунлари хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга кенг йўл очиб берди. Кимдир хусусий мактаб очяпти, хусусий дорихоналар, тижорат дўконларининг эса сон-саногини йўқ. Қувалик Муножотхон Орипованинг ўз қишлоғида хусусий туғруқхона қурганлиги тўғрисидаги хабар вилоятда тез тарқалди.

Очиғи, айримлар бунга ишонишмади ҳам. Муножотхон мактабда ўқиб юргандаёқ акушер-гинеколог бўлишни орзу қиларди. Мактабни олтин медаль билан тугаллагач Андижон тиббиёт институтига ҳужжатларини топширди. Кўз очиб юмгунча талабалик йиллари ҳам ўтиб кетди. Институтни имтиёзли диплом билан битирган Муножот Кувага қайтиб келди. Касби бўйича туман марказидаги шифохонада меҳнат қилди. Ҳамюртлари орасида ҳурмат-эътибор топди.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан хусусий шифохоналар очишга лицензия берилаётганлигини эшитиб, турмуш ўртоғи муаллим Алижон ака билан кенгашиб, Хонобод қишлоғида хусусий туғруқхона -- шифохона очиш ҳақида юқори ташкилотларга мурожаат қилишди.

Ҳамма ҳужжатлар тўғриланди, лекин асосий масала -- туғруқхонани қайси маблағ эвазига қуриш кўндаланг бўлиб ту-

рарди. Кичик шифохонага ҳам катта маблағ зарур. Оила аъзолари кенгашиб, уйда боқилаётган қўйларининг бир қисмини сотишди. Қувадон маҳсулотлари комбинати эса шифохонага ажратилган ерни ижарага берди. Ана шундай қилиб етти хонадан иборат шифохона -- туғруқхона барпо бўлди.

Хонобод қишлоғи Кува шаҳридан 20 километр узоқликда жойлашган. Шаҳар шифохонасига етгунча кўзи ёриб дунёга келган Йўлдошбой, Қўлдошбойларнинг сони қанча. Шунинг учун ҳам қишлоқдаги туғруқхонанинг иш бошлаши барчага маъқул бўлди. Бинони тиббиёт асбоб-ускуналари билан таъминлашни дон маҳсулотлари комбинати, юмшоқ ва қаттиқ жиҳозларни олиб беришни эса «Иброҳимбек» ҳиссадорлик жамияти ўз зиммасига олди.

Ҳозирги кунда шифохонада тўрт ўринли даволаш бўлими, дорихона, кичик операциялар ва кўрув бўлимлари фаолият кўрсатяпти. Келгусида фитобар қуриш ишлари режалаштириляпти. Албатта, бу ерда беморларга хизмат кўрсатиш пуллик. Ҳар бир бемор 25 сўмдан 50 сўмгача ҳақ тўлайди. Агар беморнинг туман марказигача тўлайдиган транспорт кираси, тушликларни қўшиб ҳисобласак, шифохонага тўлайдиган ҳақ тенг баробарга арзонлашади. Шароити оғир, кўп фарзандли оилаларга эса бепул хизмат кўрсатиляпти.

Набижон СОБИР,
«Халқ сўзи» мухбири.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

«ОТИ ЙЎҚ» ДАН ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

Республикаимизнинг кўпгина шаҳар ва қишлоқларида кишилар чаённи «оти йўқ» деб атайдилар. Курраи заминда чаёнларнинг 750 дан ортиқ турлари маълум. Марказий Осиё ва Мустақил ҳамдўстлик мамлакатлари ҳудудларида эса 15 хил мавжуд. Уларнинг катта-кичиклиги, тана ранги ҳар хил бўлади. Ўлкаимизда асосан, сариқ, ола-чипор ва дум қисми қора чаёнлар кўпроқ учрайди.

Уларнинг ўртача катталиги 5-10 см. баъзи тропик мамлакатларда эса 20 см. гача бўлади. Одатда чаёнлар кундуз кунлари ҳар хил пана жойларда яшириниб ётади, кечалари овқат излаб овга чиқади. Шу сабабли чаёнларни кечки қароқчилар дейиш ҳам мумкин.

Чаён морфологик томондан оддий танаси бош-кўкрак ва қорин қисмлардан иборат. Бош-кўкрак қисмларида 6 жуфт оёқ ва кўзлари жойлашган. Биринчи ва иккинчи жуфт оёқларида махсус қисқичлар мавжуд. Улар овқат ушлаб майдалайдилар. Қолган 4 жуфт оёқлари тана вазнини кўтариб, тез юриш вазифасини бажаради.

Бош кўкрагининг устки қисмида бир жуфт асосий ва 5 жуфтгача ёрдамчи ва кичик кўзлари бор.

Қорин қисмида 7 бўғиндан ташкил топган асосий қорин олди ва 5 бўғиндан иборат ингичка қорин орқа бўлими бўлади. Заҳар беги қорин бўлимининг 12-бўғинида сақланади. Ундан нина учли найза орқали заҳар юборади. Бу газанда гарчи серкўёш ва иссиқ иқлимли ўлкаларда кўпроқ тарқалган бўлса-да, одатда кўёш нуридан қочади, очик майдонларда яшолмайди.

Чаён чаққанда қуйидаги белгилар содир этилади: дастлаб найза санчилган жойда шиш пайдо бўлади, тана иссиқлиги кўтарилади, кўнгил

айниш ва қушиш ҳолати юз беради, юрак уриши ва нафас олиш қийинлашади, бошда кучли оғриқ туради. Заҳарланган одамлар танаси шишиб ўзларини худди ёрилиб кетаётгандек ҳис қиладилар.

Оғриқ кейинчалик бутун танага тарқалади. Ўша шикаст топган жойда гоҳо пуфакчалар пайдо бўлади. Бемор ҳолсизланади, боши айланади, эти увишади. Хуллас, чаён заҳари инсон нерв системаси фаолиятини бузади. Заҳарни заҳар кесади деганларидек, чаён заҳаридан тайёрланган зардоб беморга шифо беради. Халқ орасида чаённинг заҳар безини еган одамда иммунитет пайдо бўлади, уни иккинчи марта чақса заҳар кор қилмайди, деган тушунчалар бор, бу мутлақо нотўғридир.

Хўш, чаён чаққан вақтида беморга қандай қилиб ёрдам бериш мумкин? Газанда ниши ботган жойга ароқ ва спирт суртилиб, иссиқ қилиниши керак. Саримсоқ ёки пиёз янчиб қўйиш, хлор оҳаги эритмасига докани намлаб боғлаш кифоя. Перманганат калий билан ванна қилиш ҳам яхши фойда беради.

Халқ табобатида чаён чаққанда қуйидаги ўсимликлардан фойдаланилади: қоқи барги заҳарланган жойга боғланади. Бунда оғриқ дарҳол пасаяди. Қориқиз томири солиб қайнатилган сувни пахтага шимдириб заҳарланган жойга қўйилса оғриқ азоби тўхтайд.

Норқўзи ЭРҒАШЕВ,
биология фанлари доктори.

Ёмоннинг бир қилиги ортиқ. «Оти йўқ» ўз болаларини доимо кўтариб юради.

